

แบบรายงานวิธีที่ปฏิบัติที่เป็นเลิศ Best Practice ประจำปีงบประมาณ 2567

การพัฒนากทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF)
โดยใช้รูปแบบ “ **TEESAM Model by 5 Senses** ”
ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)
ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาไ

นางสาวอิต์ซาม ยะโกะ
ตำแหน่งครู วิทยฐานะครูชำนาญการ

โรงเรียนบ้านบาไ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

เอกสารประกอบการพิจารณา การนำเสนอผลงานรูปแบบและแนวทางวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2 ด้านการจัดประสบการณ์การจัดการศึกษาปฐมวัย (ครูผู้สอน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเอกสารหลักฐานประกอบการนำเสนอผลงานที่เป็นเลิศ ชื่อผลงาน การพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารของนักเรียน ชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง จัดทำโดย นางสาวอิตีซาม ยะโกะ ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านบาโง ตำบลกายูคละ อำเภอวัง จังหวัดตราด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2

รายงานผลการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ (Best Practice) ประกอบด้วย ความสำคัญของผลงานนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติที่นำเสนอ จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ ปัจจัยความสำเร็จ บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned) การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ และการขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรม หรือวิธีการปฏิบัติ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบาโง คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน และชุมชนบ้านบาโงทุกท่านที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำและให้กำลังใจการสนับสนุนเอกสารฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อิตีซาม ยะโกะ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ค
ชื่อผลงาน	1
ชื่อผู้นำเสนอผลงาน	1
ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรม หรือแนวปฏิบัติที่นำเสนอ	1
จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	3
กระบวนการผลิตผลงาน หรือขั้นตอนการดำเนินงาน	4
ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	8
ปัจจัยความสำเร็จ	10
บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)	10
การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ	11
การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีการปฏิบัติ	14
ภาคผนวก	
บรรณานุกรม	15
แผนการจัดประสบการณ์	16
ภาพกิจกรรม	19
เอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	20

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์หลักสูตรฯ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์กับแนวคิดทักษะ EF	5
ตารางที่ 2 ตารางการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)	6
ตารางที่ 3 ขั้นตอนกระบวนการในการทำกิจกรรมประกอบอาหาร ตัวอย่างกิจกรรม “บัวลอยไข่หวาน”	7
ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบทักษะทางสมอง EF ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร	8
ตารางที่ 5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF	9

การนำเสนอผลงานรูปแบบและแนวทางวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2
ด้านการจัดประสบการณ์การจัดการศึกษาปฐมวัย (ครูผู้สอน) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567

ชื่อผลงาน การพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง

ชื่อผู้นำเสนอผลงาน นางสาวอิตติชาม ยะโกะ

ตำแหน่ง ครู โรงเรียนบ้านบาโง

สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ตำบล ภูเขาทอง **อำเภอ** แวง **จังหวัด** จันทบุรี **รหัสไปรษณีย์** 96160

โทรศัพท์ 091-0177863 **E-mail** : teesamtualek@gmail.com

เว็บไซต์โรงเรียน <https://narathiwat.bethailand.com/โรงเรียนบ้านบาโง>

1. ความสำคัญของผลงาน นวัตกรรม หรือแนวปฏิบัติที่นำเสนอ

1.1 ความสำคัญหรือความเป็นมาและสภาพของปัญหา

1.1.1 ความสำคัญหรือความเป็นมา

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา วัฒนธรรมเทคโนโลยี หัวใจสำคัญที่จะทำให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง คือ การพัฒนาคนให้มีคุณภาพ เครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพของคน คือ การศึกษา การให้การศึกษาที่มีคุณภาพ จะช่วยพัฒนาคนให้มีคุณภาพที่ดี คือเป็นคนดี คนเก่ง โดยเฉพาะช่วง 0 - 6 ปี เพราะเด็กปฐมวัย เป็นช่วงเวลาทองของการส่งเสริมพัฒนาการในทุกๆ ด้าน (กมลรัตน์ คณองเดช, สุนิศา ธรรมปัญญา, อาทิตยา วงศ์มณี, เสาวลักษณ์ สมวงษ์, และ นวพร แซ่เลื่อง, 2563 : 10)

นอกจากนี้โลกในศตวรรษที่ 21 เด็กปฐมวัยนอกจากจะมีพัฒนาการที่ดีอย่างรอบด้าน และสมดุลทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาแล้ว สังคมต้องการคนรุ่นใหม่สามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังนั้นนโยบายของรัฐจึงให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมและการพัฒนากำลังคน เสริมสร้างศักยภาพทุกช่วงวัย โดยเฉพาะช่วงปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : 15)

การสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้แก่เด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ได้ยึดแนวคิดสำคัญข้อหนึ่ง คือแนวคิดข้อที่ 3 การจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการทำงานของสมอง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 5) จะเห็นได้ว่าการเรียนรู้

กับสมองมีความสัมพันธ์กัน เพราะสมองเรียนรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัส โดยสมองทำหน้าที่ในการรับรู้การคิดและการทำงานของร่างกายจากการรับรู้ ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 ด้าน อันได้แก่ การเห็น การได้ยิน การสัมผัส การรับรส และการรับกลิ่น

ทักษะสมอง (Executive Functions : EF) สำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งสำคัญในการใช้ชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้เด็กมีภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน คือ คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่กับคนอื่นเป็นและมีความสุข สอดคล้องกับสุภาวดี หาญเมธี (2560 : 1 - 14) ที่กล่าวว่า ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จหรือ Executive Functions (EF) เป็นการทำงานของสมองส่วนหน้าที่ช่วยให้เรากำกับตนเองได้ (Self-Regulation) ทำให้เรามีความคิดในระดับสูงกว่าสัตว์ทั้งหลาย ทำให้เรารู้ว่าสิ่งใดควรทำไม่ควรทำ ควบคุมอารมณ์ความรู้สึกให้อยู่ในสถานะที่เหมาะสม และพาตัวเองให้รอดจากปัญหาแล้วไปสร้างความสำเร็จให้ชีวิตหรือโลกได้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน 9 ทักษะ ได้แก่ 1) การจำเพื่อใช้งาน 2) การยืดหยุ่นความคิด 3) การยับยั้งชั่งใจ 4) การจดจ่อใส่ใจ 5) การควบคุมอารมณ์ 6) การติดตามประเมินตนเอง 7) การริเริ่มและลงมือทำ 8) การวางแผนจัดระบบดำเนินการ และ 9) การมุ่งเป้าหมาย (สุภาวดี หาญเมธี, 2560 : 44 - 48) ซึ่งกิจกรรมที่จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่ง ทำให้เด็กมีความสุขและเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้าจะต้องเป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะสมอง (EF) เช่น ทำงานบ้าน ทำอาหาร เป็นต้น (อรทัย ชัยแปง และชไมมน ศรีสุรักษ์, 2564 : 173)

การจัดกิจกรรมประกอบอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย หรือที่เรียกกันว่ากิจกรรม Cooking เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอน มีการวางแผน คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิดเมนูอาหารที่อยากทำ คิดวิเคราะห์ถึงวัตถุดิบส่วนผสมต่าง ๆ ที่จะใช้ประกอบอาหารรวมถึงอุปกรณ์ว่ามีอะไรบ้าง จากนั้นจึงนำไปสู่ขั้นตอนกระบวนการของการปฏิบัติ ซึ่งกระบวนการนี้สอดคล้องกับเทพกัญญา พรหมขัติ (2544 : 33) ได้กล่าวถึง หลักทฤษฎีของนักปรัชญาชาวอเมริกันจอห์น ดิวอี้ ที่เชื่อว่าเด็กสามารถเรียนรู้ได้จากการลงมือปฏิบัติ (Learning By Doing) กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจะทำให้เด็กฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการ ฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะช่วยส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้าเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions) ได้ในอนาคต

1.1.2 สภาพของปัญหา

นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโจ ปีการศึกษา 2567 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมดยังขาดทักษะการบริหารจัดการตนเองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ 1) ด้านการจำเพื่อใช้งาน เช่น ขอบถามอะไรซ้ำๆ บ่อยๆ 2) ด้านการยืดหยุ่นความคิด เช่น ยึดตนเป็นศูนย์กลาง 3) ด้านการยับยั้งชั่งใจ 4) ด้านการจดจ่อใส่ใจ เช่น ไขว่คว้าไม่นิ่ง 5) ด้านการควบคุมอารมณ์ เช่น ร้องไห้เมื่อไม่ได้ดั่งใจ 6) ด้านการติดตามประเมินตนเอง เช่น ส่งเสียงดังรบกวนผู้อื่น 7) ด้านการริเริ่มลงมือทำ เช่น ผัดวันประกันพรุ่ง 8) ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ เช่น ลำดับความสำคัญในการทำกิจกรรมไม่ได้ และ 9) ด้านการมุ่งเป้าหมาย เช่น ไม่สามารถทำงานให้เสร็จได้ แม้จะได้รับการแนะแนวทางแล้ว เป็นต้น

1.2 แนวทางการพัฒนา

เมื่อทราบถึงประเด็นปัญหาและความต้องการในการส่งเสริมทักษะสมองของเด็กปฐมวัย ให้มีความเหมาะสมตามวัย จึงได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน แนวคิด ทฤษฎี บทความ งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะทางสมอง Executive Functions : EF

1.2.2 ศึกษาคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 เน้นการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการและการทำงานของสมองที่เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้คิดริเริ่ม วางแผน ตัดสินใจลงมือกระทำและนำเสนอความคิด

1.2.3 วางแผนและออกแบบแผนการจัดประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะสมอง (Executive Functions : EF) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)

1.2.4 ทำความเข้าใจในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบแนวทางในการส่งเสริมทักษะสมอง (Executive Functions : EF) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง

1.2.5 จัดประสบการณ์การพัฒนาทักษะสมอง (Executive Functions : EF) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)

1.2.6 วัดทักษะทางสมอง EF โดยใช้แบบบันทึกพฤติกรรมทักษะทางสมองที่ได้พัฒนาขึ้นมา

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1 จุดประสงค์

2.1.1 เพื่อเปรียบเทียบทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses”

2.1.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)

2.2 เป้าหมายของการดำเนินงาน

2.2.1 เชิงปริมาณ

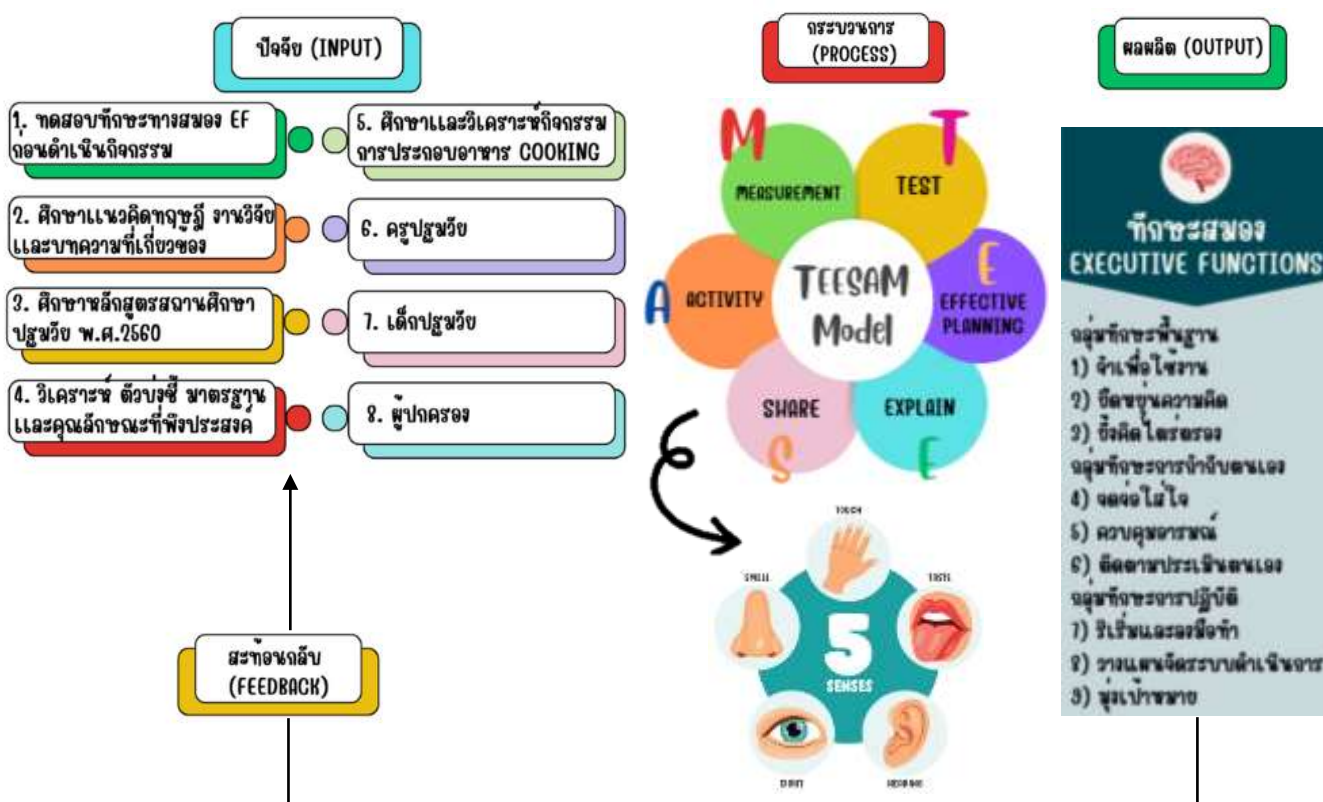
นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ร้อยละ 70 ขึ้นไป มีทักษะทางสมอง EF โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)

2.2.2 เชิงคุณภาพ

นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง มีพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร อยู่ในระดับมาก

3. กระบวนการผลิตผลงานหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

ข้าพเจ้านำทฤษฎีระบบมาใช้ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรปฐมวัย เพื่อสร้างนวัตกรรมในการพัฒนาทักษะทางสมอง EF โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโจ โดยมีขั้นตอนดังนี้

Input (ปัจจัยนำเข้า) คือ T = Test หมายถึง การทดสอบ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. นำแบบประเมินทักษะทางสมองที่ผู้เขียนได้พัฒนาขึ้นมาประเมินทักษะ EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 ก่อนการจัดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 27 ข้อ
2. นำผลการประเมินทักษะ EF มาแปลผล พบว่า ร้อยละ 70 ของนักเรียนทั้งหมดยังขาดทักษะการบริหารจัดการตนเอง
3. หาวิธีการแก้ปัญหาพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมองโดยการนำผลการประเมินทักษะ EF เข้าร่วมปรึกษาหารือในกลุ่ม PLC ครูปฐมวัยในโรงเรียน และนำเสนอวิธีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะ EF โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) พบว่า กลุ่ม PLC ครูปฐมวัยในโรงเรียนเห็นด้วยกับการนำกิจกรรมดังกล่าว เพราะนอกจากจะพัฒนาทักษะ EF แล้ว ยังส่งเสริมให้เด็ก รักงานครัวและรู้จักการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์

E = Effective Planning หมายถึง การวางแผนที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้องกับทักษะทางสมอง (Executive Functions)

สุภาวดี หาญเมธี (2560 : 1 - 14) กล่าวว่า ทักษะสมองเพื่อชีวิตที่สำเร็จ Executive Functions ประกอบด้วยทักษะสมอง แบ่งเป็น 9 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) หมายถึง ความสามารถในการเก็บและดึงข้อมูลที่เก็บไว้ในคลังสมองของเรานำออกมาใช้ตามสถานการณ์ที่ต้องการได้อย่างเหมาะสม

1.2 ด้านการยืดหยุ่นความคิด (Shift/Cognitive Flexibility) หมายถึง ความสามารถในการยืดหยุ่นความคิดหรือเปลี่ยนทิศทางให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

1.3 ด้านการยับยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมแรงปรารถนาของตนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จนหยุดยั้งพฤติกรรมได้ในเวลาที่สมควร

1.4 ด้านการจดจ่อใส่ใจ (Focus /Attention) หมายถึง ความสามารถในการใส่ใจจดจ่อมุ่งความสนใจอยู่กับสิ่งที่ทำ โดยไม่วกแวกไปตามปัจจัยไม่ว่าภายนอกหรือภายในที่เข้ามารบกวน

1.5 ด้านการควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม จัดการกับความเครียดหงุดหงิด และแสดงออกแบบที่ไม่รบกวนผู้อื่น

1.6 ด้านการติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) หมายถึง การตรวจสอบตนเอง รู้จักจุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง เพื่อหาจุดดีจุดบกพร่องของตนเอง

1.7 ด้านการริเริ่มลงมือทำ (Initiating) หมายถึง ความสามารถในการริเริ่มและลงมือทำโดยไม่โอ้อ้อผัดวันประกันพรุ่ง

1.8 ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ (Planning and Organizing) หมายถึง การวางแผนและการจัดระบบดำเนินการเริ่มตั้งแต่การตั้งเป้าหมายจนบรรลุผลสำเร็จ

1.9 ด้านการมุ่งเป้าหมาย (Goal-Directed Persistence) หมายถึง ความพากเพียรมุ่งสู่เป้าหมาย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายไม่ว่าจะมีอุปสรรคใดๆ ก็พร้อมฝ่าฟันจนถึงความสำเร็จ

2. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรฯ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และแนวคิดทักษะ EF ทั้ง 9 ด้าน ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางการวิเคราะห์หลักสูตรฯ ตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์กับแนวคิดทักษะ EF

แนวคิดทักษะ EF ทั้ง 9 ด้าน	ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
1. ด้านการจำเพื่อใช้งาน	มฐ.9 ดบข.9.1(9.1.1,2) มฐ.10 ดบข.10.1(10.1.1,2,3,4)
2. ด้านการยับยั้งคิดไตร่ตรอง	มฐ.3 ดบข.3.1(3.1.1) ดบข.3.2(3.2.1,2) มฐ.5 ดบข.5.3(5.3.1)
3. ด้านการยืดหยุ่นความคิด	มฐ.8 ดบข.8.1(8.1.1) มฐ.11 ดบข.11.1(11.1.1)
4. ด้านการจดจ่อใส่ใจ	มฐ.5 ดบข.5.4(5.4.1) มฐ.8 ดบข.8.2(8.2.1) มฐ.12 ดบข.12.1(12.1.2)
5. ด้านการควบคุมอารมณ์	มฐ.3 ดบข.3.1(3.1.1) ดบข.3.2(3.2.1,2) มฐ.8 ดบข.8.3(8.3.3)
6. ด้านการติดตามประเมินตนเอง	มฐ.7 ดบข.7.2(7.2.2) มฐ.10 ดบข.10.3(10.3.1,2)
7. ด้านการริเริ่มลงมือทำ	มฐ.6 ดบข.6.2(6.2.1,2) มฐ.8 ดบข.8.3(8.3.1,2)
8. ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ	มฐ.10.1 ดบข.10.1(10.1.2,3) ดบข.10.2(10.2.1,2) ดบข.10.3(10.3.1,2)
9. ด้านการมุ่งเป้าหมาย	มฐ.5 ดบข.5.4(5.4.1) มฐ.8 ดบข.8.2(8.2.1) มฐ.12 ดบข.12.1(12.1.2)

3. ศีลภากิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติอย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอน มีการวางแผน คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับอรรถชัย ชัยแปง และชไมมน ศรีสุรักษ์ (2563 : 168) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมประกอบอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย กระบวนการที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการประกอบอาหารจะช่วยส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้าเพื่อชีวิตสำเร็จ (Executive Functions) ได้ในอนาคต

4. บทบาทของครู เด็กและผู้ปกครอง สร้างบรรยากาศให้สนุกสนานทุกกิจกรรมให้เด็กเรียนอย่างมีความสุข เด็กสามารถบอกเหตุผลของการเรียนรู้และสิ่งที่ได้รับที่สำคัญเด็กจะรู้สึกสนุกและได้ความรู้จากการทำกิจกรรมการประกอบอาหาร ทั้งนี้ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู ผู้ปกครองและเด็กจึงเป็นสิ่งสำคัญ

กระบวนการ (Process) คือ E = Explain หมายถึง การชี้แจง/อธิบายกิจกรรม มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. เด็กและครูร่วมกันออกแบบกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และวัตถุดิบในการทำกิจกรรมร่วมกัน ระยะเวลาที่ใช้ 30 นาที/กิจกรรม โดยจะจัดในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์สัปดาห์ละ 3-4 วัน รวม 4 สัปดาห์ ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตารางการจัดประสบการณ์ โดยใช้กิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking)

ที่	วันเดือนปี	กิจกรรมการประกอบอาหาร	ทักษะ EF
1	20 ส.ค. 2567	พิชซ่าไข่กรอบ	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
2	21 ส.ค. 2567	ไข่ปรีศนา	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
3	22 ส.ค. 2567	ฟูลมูนแพนเค้ก	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
4	27 ส.ค. 2567	เยลลี่ไข่มังกร	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
5	28 ส.ค. 2567	ฟรุตตี้บาร์บีคิว	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
6	29 ก.ย. 2567	ไอศกรีมโฮมเมด	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
7	30 ก.ย. 2567	เกี๊ยวกรอบไส้กล้วย	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
8	3 ก.ย. 2567	ขนมปังแท่งจุ่ม	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
9	4 ก.ย. 2567	แซนวิชแสนอร่อย	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ
10	5 ก.ย. 2567	บัวลอยไข่หวาน	ทักษะพื้นฐาน ทักษะการกำกับตนเอง ทักษะปฏิบัติ

2. ครูแนะนำวัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำอาหาร พร้อมทั้งแนะนำวิธีการใช้อุปกรณ์ให้กับเด็กเพื่อความปลอดภัยทุกครั้งที่ทำกิจกรรม

A = Activity หมายถึง การลงมือปฏิบัติ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

3. ข้าพเจ้าได้ทำการปฏิบัติโดยใช้กิจกรรมการประกอบอาหาร ซึ่งมีความสำคัญต่อการส่งเสริมและพัฒนาทักษะสมอง EF ให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เมนูอาหารที่นำมาทำกิจกรรมเป็นเมนูที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก สามารถบอกเล่าประสบการณ์เดิมของตนเองได้ดี โดยจะนำเสนอขั้นตอนกระบวนการในการทำเมนู ดังนี้

ตารางที่ 3 ขั้นตอนกระบวนการในการทำกิจกรรมประกอบอาหาร ตัวอย่างกิจกรรม “บัวลอยไข่หวาน”

กระบวนการเรียนรู้	ทักษะ EF
ขั้นนำ 1. เด็กสังเกตวัตถุดิบและส่วนผสมในการทำบัวลอยไข่หวานที่เตรียมกันมาและสนทนาบอกชื่อว่าประกอบด้วยอะไรบ้าง	การจำเพื่อใช้งาน (Working Memory) - เด็กได้บอกชื่อส่วนประกอบในการทำขนม
ขั้นสอน 2. เมื่อเรียนรู้ส่วนผสมในการทำบัวลอยไข่หวานแล้วเด็กและครูตกลงกติการ่วมกันในการทำกิจกรรม โดยครูแบ่งกลุ่มเด็กและให้เด็กวางแผนแบ่งหน้าที่กันในการผสมส่วนประกอบต่าง ๆ 3. จากนั้นให้เด็กที่เลือกกลุ่มแรก ออกมาช่วยกันทำน้ำกะทิและไข่หวาน ต้มหางกะทิใส่ไปเตยลงไปใช้ไฟอ่อนๆ โดยใส่น้ำตาล เกลือน้ำตาลปีบ คนให้เข้ากัน แล้วใส่ไข่หวานลงไป 4. กลุ่มที่ 2 เตรียมแป้งข้าวเหนียวโดยแบ่งเป็นส่วนๆ ตามสีสำหรับทำเม็ดบัวลอย เช่น สีเขียวจากใบเตย สีเหลืองจากฟักทอง และสีฟ้าจากดอกอัญชัน แล้วปั้นเม็ดกลมๆ เล็กๆ 5. นำเม็ดบัวลอยที่ปั้นเป็นก้อนกลมๆ ไปต้มในน้ำเดือดจนเม็ดบัวลอยลอยขึ้นมา แสดงว่าแป้งสุกแล้วตักขึ้นพักไว้ในน้ำเย็น โดยขั้นตอนนี้ครูจะช่วยดูแลและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด 6. ตักบัวลอยใส่ถ้วยพร้อมรับประทาน ให้เด็ก ๆ ตกแต่ง Topping ตามความต้องการในขั้นตอนนี้เด็กจะต้องรอคอยและแบ่งปันวัตถุดิบหรืออุปกรณ์ ขั้นสรุป 7. เมื่อทานเสร็จให้เด็กๆ ช่วยกันสำรวจและรักษาความสะอาดบริเวณที่ตนเองนั่งรับประทาน โดยการเก็บอุปกรณ์ที่รับประทานไว้ให้เรียบร้อย 8. สนทนาทบทวนกิจกรรมที่ทำร่วมกันในวันนี้ โดยการบอกชื่อส่วนผสม อุปกรณ์ ขั้นตอนในการทำกิจกรรม พร้อมทั้งร่วมพูดคุยเกี่ยวกับรสชาติของขนม 9. ให้เด็กๆ เล่าความประทับใจในการทำกิจกรรมประกอบอาหารในครั้งนี้ และบูรณาการกับกิจกรรมศิลปะโดยให้เด็กวาดภาพบัวลอยของตนเอง	การวางแผนจัดระบบดำเนินการ (Planning And Organizing) - เด็กได้คิดวางแผนเพื่อดำเนินการแต่ละขั้นตอนตามลำดับเหตุการณ์ที่ได้เรียนรู้ การริเริ่มลงมือทำ (Initiating) - เด็กได้ลงมือผสมวัตถุดิบและจัดเตรียมวัตถุดิบในการทำขนมด้วยตนเอง การจดจ่อใส่ใจ (Focus / Attention) - เด็กมีสมาธิจดจ่อกับการเตรียมน้ำสีสำหรับทำเม็ดบัวลอยและปั้นเป็นก้อนกลมๆ การมุ่งเป้าหมาย (Goal - Directed Persistence) - เด็กมีความตั้งใจที่จะทำขนมบัวลอยไข่หวานให้สำเร็จตามกระบวนการที่วางแผนไว้ การควบคุมอารมณ์ (Emotional Control) - เด็กรู้จักการอดทน รอคอยและแบ่งปันอุปกรณ์ ในการทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน การยั้งคิดไตร่ตรอง (Inhibitory Control) - เด็กปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ในการดูแลความสะอาดและเก็บอุปกรณ์ที่รับประทาน การยืดหยุ่นความคิด ((Shift/Cognitive Flexibility) - เด็กรู้จักอุปกรณ์ในการประกอบอาหารและรสชาติของขนมหวานเพิ่มขึ้น การติดตามประเมินตนเอง (Self-Monitoring) - เด็กได้ประเมินตนเองในการบอกเล่าถึงความประทับใจความรู้สึกที่ได้ทำกิจกรรม

ผลลัพธ์ (Output) คือ M = Measurement หมายถึง การวัดผล มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4. ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

4.1 ผลการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์

การพัฒนาทักษะทางสมอง EF โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหารของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ตามวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้

(1) ผลการเปรียบเทียบทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” จำนวนนักเรียน 11 คน

เลขที่	ชื่อ-สกุล	คะแนนทักษะ EF (81 คะแนน)		ค่าการพัฒนา	ร้อยละ	แปลความ
		ก่อนจัดกิจกรรม	หลังจัดกิจกรรม			
1	เด็กชายฟิรเดาส์ กอแล๊ะ	24	60	+36	74.07	ผ่าน
2	เด็กชายฟารานัน มะรือสะ	23	58	+35	71.60	ผ่าน
3	เด็กชายมุฮัมมัด อารง	21	37	+16	45.68	ไม่ผ่าน
4	เด็กหญิงซอเฟีย ดือเลาะ	59	77	+18	95.06	ผ่าน
5	เด็กหญิงนุรุลอัลฟา เจ๊ะมะ	58	74	+16	91.36	ผ่าน
6	เด็กหญิงโนรซัลซาบีลา มะฮัมมัด	57	75	+18	92.59	ผ่าน
7	เด็กหญิงฮุสณี มามู	29	73	+44	90.12	ผ่าน
8	เด็กหญิงซีตนาอีละห์ มะอีซอ	26	72	+46	88.89	ผ่าน
9	เด็กหญิงอัยนุนตัสรีน มะโรง	20	71	+51	87.65	ผ่าน
10	เด็กหญิงอภิญญา เจ๊ะดาโอ๊ะ	28	72	+44	88.89	ผ่าน
11	เด็กหญิงตัสนีม ปะกอ	22	72	+50	88.89	ผ่าน

จากตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง ก่อนและหลังได้รับการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” จำนวนนักเรียน 11 คน พบว่า นักเรียนที่มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 และนักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

(2) ผลการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) ตารางที่ 5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) จำนวน 11 คน

ที่	ชื่อ-สกุล	สภาพที่พึงประสงค์ความสามารถด้านทักษะ EF											สรุประดับคุณภาพ
		1.ด้านการจำเพื่อใช้งาน (3)	2.ด้านยืดหยุ่นความคิด (3)	3.ด้านการรู้จักไตร่ตรอง (3)	4.ด้านจดจำใส่ใจ (3)	5.ด้านควบคุมอารมณ์ (3)	6.ด้านติดตาม ประเมินตนเอง (3)	7.ด้านริเริ่มและลงมือทำ (3)	8.ด้านการวางแผน จัดระบบ (3)	9.ด้านการมุ่งเป้าหมาย (3)	รวม	เฉลี่ย	
1	เด็กชายไพโรดาส์ กอแล๊ะ	2	3	3	3	3	3	2	3	2	24	2.67	มาก
2	เด็กชายฟารานัน มะรือสะ	3	2	3	3	2	3	3	2	2	23	2.56	มาก
3	เด็กชายมุฮัมมัด อารัง	2	2	2	2	2	2	2	2	2	18	2.00	ปานกลาง
4	เด็กหญิงซอเฟีย ดือเลาะ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27	3.00	มาก
5	เด็กหญิงนูรุลอัลฟา เจ๊ะมะ	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27	3.00	มาก
6	เด็กหญิงโนรซัลซาบีลา มะฮัมมัด	3	3	3	3	3	3	3	3	3	27	3.00	มาก
7	เด็กหญิงฮุสณี มามู	3	3	2	3	3	3	3	3	3	26	2.89	มาก
8	เด็กหญิงซิตินาอีละห์ มะฮือซอ	3	3	3	2	3	3	3	3	3	26	2.89	มาก
9	เด็กหญิงอัยนุนดัสรีน มะโรง	3	2	2	3	3	3	2	3	2	23	2.56	มาก
10	เด็กหญิงอภิญญา เจ๊ะดาอ๊ะ	3	3	2	2	3	3	3	3	3	25	2.78	มาก
11	เด็กหญิงตัสนีม ปะกอ	3	3	3	3	3	3	2	2	2	24	2.67	มาก
ค่าเฉลี่ย/ระดับคุณภาพ												2.73	มาก
ค่าเฉลี่ยร้อยละ												100	

จากตารางที่ 5 แสดงคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโง โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร จำนวน 11 คน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF อยู่ในระดับมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 อยู่ในระดับปานกลาง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 9.10

4.2 ผลสัมฤทธิ์ของงาน

นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบางโง มีทักษะทางสมอง EF สูงขึ้น มีผลคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะทางสมอง EF อยู่ในระดับมาก โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) นำไปสู่คุณภาพมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

4.3 ประโยชน์ที่เกิดจากนวัตกรรม

กิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) เพื่อพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ อย่างเป็นกระบวนการ เป็นขั้นตอน มีการวางแผน คิดแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สนุกสนานเพลิดเพลิน ฝึกสมาธิ ให้เด็กมีความสนใจในการทำกิจกรรมได้ยาวนานขึ้น และยังกระตุ้นให้เด็กชอบในการประกอบอาหาร ตลอดจน การรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รักสุขภาพ ซึ่งผู้ปกครองสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางสมอง ที่ต่อยอดขึ้นได้

5. ปัจจัยความสำเร็จ

5.1 เด็กให้ความสนใจและให้ความร่วมมือกับกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) เนื่องจากเป็นกิจกรรม ที่เด็กได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by doing) สอดคล้องกับพัฒนาการ ตามวัยของผู้เรียน

5.2 ครูให้ความสำคัญกับทักษะทางสมอง EF สำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้เด็กรู้จักการเลือกรับประทาน อาหารที่ประโยชน์ต่อสมอง

5.3 เพื่อนครูให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษา และคำแนะนำเกี่ยวกับวิธีการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร อย่างไม่ให้ปลอดภัย

5.4 ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริม สนับสนุนการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” โดยมีการนิเทศ กำกับ และติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

5.5 ผู้ปกครองเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะทางสมอง EF โดยใช้กิจกรรมการประกอบอาหาร และให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในการหาวัตถุดิบในการจัดกิจกรรม

6. บทเรียนที่ได้รับ (Lesson Learned)

ข้าพเจ้าได้ศึกษาและสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีทางสติปัญญาในการพัฒนาทักษะทางสมอง (Executive Functions : EF) และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาหาร (Cooking) สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อนำมาจัดกิจกรรม ในครั้งนี้ ทำให้เข้าใจกระบวนการทำงานของสมอง บทบาทของครูในการจัดกิจกรรมและได้รับความรู้มากขึ้น

จากการศึกษาขั้นตอน/รูปแบบการพัฒนาทักษะทางสมอง EF เพื่อนำมาปรับใช้กับนักเรียนให้เป็นไปตามบริบทของนักเรียนและบริบทของโรงเรียน นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะทางสมอง EF ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” อีกทั้งยังช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางด้านสติปัญญา ได้แก่ ความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ ความสามารถในการคิดเชิงเหตุผล และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ

7. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

7.1 เผยแพร่

7.1.1 เผยแพร่ผลงานเข้า Line กลุ่มผู้ปกครองอนุบาล 3 และ Line กลุ่มโรงเรียนบ้านบาโง

ไลน์กลุ่มอนุบาล 3

ไลน์กลุ่มโรงเรียน

7.1.2 เผยแพร่ผลงานในเฟสบุ๊ก และ อินสตาแกรม

IG : Teesam tuakle

FB: Ibteesam Jethha

7.2 การได้รับการยอมรับ/รางวัลที่ได้รับ

7.2.1 ได้รับรางวัลครูดีในดวงใจ ประจำปีงบประมาณ 2567

ได้รับรางวัลครูดีในดวงใจ

7.2.2 ได้รับรางวัลครูผู้สอนปฐมวัยดีเด่น ประจำปีงบประมาณ 2566

ได้รับรางวัลครูผู้สอนปฐมวัยดีเด่น ด้านการจัดประสบการณ์เรียนรู้ปฐมวัย

7.2.3 ได้รับรางวัลครูผู้สอนนักเรียนระดับเหรียญทอง กิจกรรมแข่งขันแอโรบิก ปีงบประมาณ 2565

กิจกรรมการเต้นแอโรบิก

7.2.3 ได้รับรางวัลครูผู้สอนนักเรียนระดับเหรียญเงินและเหรียญทองแดงในกิจกรรมการปั้นดินน้ำมันและการสร้างภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ปีงบประมาณ 2565

กิจกรรมการปั้นดินน้ำมัน

กิจกรรมการสร้างภาพด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

Feed back = สะท้อนกลับ คือ S = Shair หมายถึง การแบ่งปัน การสร้างเครือข่ายผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน PLC ดำเนินการในขั้นตอนการขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงานนวัตกรรม หรือแนวปฏิบัติ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

8. การขยายผล ต่อยอด หรือประยุกต์ใช้ผลงาน นวัตกรรม หรือวิธีการปฏิบัติ

8.1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการถอดบทเรียน

ข้าพเจ้าใช้กระบวนการ PLC ในการถอดบทเรียน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันกับเพื่อนครู ภูมิวัย ผู้บริหาร และผู้ปกครอง เพื่อทราบผลการดำเนินงานจากการนำนวัตกรรม โดยใช้รูปแบบ “TEESAM Model by 5 Senses” ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) สำหรับเด็กภูมิวัย ของนักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนบ้านบาโจ เพื่อสะท้อนจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค ให้ได้ข้อสรุปเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา จากความผิดพลาด และต่อยอดความสำเร็จเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลกับนักเรียนเพิ่มมากขึ้นในครั้งต่อไป

8.2 การเรียนรู้เพื่อการต่อยอด และการขยายผล

การขยายผลต่อยอดวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) การจัดประสบการณ์ระดับปฐมวัย ด้วยนวัตกรรม TEESAM Model by 5 Senses ผ่านกิจกรรมการประกอบอาหาร (Cooking) สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น ได้มีการสร้างองค์ความรู้ในระดับปฐมวัยผ่านกระบวนการ PLC ระหว่างครูผู้สอนปฐมวัย และพัฒนาต่อยอด การจัดประสบการณ์ให้มีความสุขมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้ผู้ปกครองให้ความสนใจเนื่องจากเด็กเกิดการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมการเรียนในทางที่ดีขึ้น และมีเพื่อนครูปฐมวัยต่างโรงเรียนขอเข้ามาศึกษาดูงานความสำเร็จที่โรงเรียน เพื่อการต่อยอดและขยายผลต่อไป

ภาคผนวก

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ คชนองเดช, สุนิศา ธรรมปัญญา, อาทิตยา วงศ์มณี, เสาวลักษณ์ สมวงษ์, และ นวพร แซ่เลื่อง. (2563). ผลการจัดประสบการณ์โดยใช้สื่อและของเล่นที่มีต่อทักษะ EF ของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู เขตพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ (รายงานวิจัย). ยะลา : มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย.
- เทพกัญญา พรหมขัติแก้ว. (2554). ธรรมชาติการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยกับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี, นิตยสาร สสวท, ปีที่ 40 ฉบับที่ 174, หน้า 32-35.
- สุภาวดี หาญเมธี. (2561). คู่มือพัฒนาทักษะสมอง EF Executive Functions สำหรับครูปฐมวัย. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : บริษัท มติชน จำกัด (มหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ ยุทธศาสตร์ชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 –2580 (ฉบับย่อ). กรุงเทพฯ : สำนักงาน เลขาธิการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.
- อรทัย ชัยแปง และชไมมน ศรีสรัักษ์. (2564). การใช้กิจกรรมประกอบอาหารเพื่อส่งเสริมทักษะสมองเพื่อชีวิต ที่สำเร็จสำหรับเด็กปฐมวัย. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, มกราคม – มิถุนายน 2564, หน้า 166 - 173

ตัวอย่างแผนการจัดประสบการณ์

แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่ 10

สาระการเรียนรู้ ธรรมชาติรอบตัว

ชั้นอนุบาล 3

หน่วยการเรียนรู้ ข้าว กิจกรรม บั้วลอยไข่หวาน

กิจกรรมเสริมประสบการณ์

ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

เวลา 45 นาที

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/สภาพที่พึงประสงค์

แนวคิดทักษะ EF ทั้ง 9 ด้าน	ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัย
1. ด้านการจำเพื่อใช้งาน	มฐ.9 ตบข.9.1(9.1.1,2) มฐ.10 ตบข.10.1(10.1.1,2,3,4)
2. ด้านการยั้งคิดไตร่ตรอง	มฐ.3 ตบข.3.1(3.1.1) ตบข.3.2(3.2.1,2) มฐ.5 ตบข.5.3(5.3.1)
3. ด้านการยืดหยุ่นความคิด	มฐ.8 ตบข.8.1(8.1.1) มฐ.11 ตบข.11.1(11.1.1)
4. ด้านการจดจ่อใส่ใจ	มฐ.5 ตบข.5.4(5.4.1) มฐ.8 ตบข.8.2(8.2.1) มฐ.12 ตบข.12.1(12.1.2)
5. ด้านการควบคุมอารมณ์	มฐ.3 ตบข.3.1(3.1.1) ตบข.3.2(3.2.1,2) มฐ.8 ตบข.8.3(8.3.3)
6. ด้านการติดตามประเมินตนเอง	มฐ.7 ตบข.7.2(7.2.2) มฐ.10 ตบข.10.3(10.3.1,2)
7. ด้านการริเริ่มลงมือทำ	มฐ.6 ตบข.6.2(6.2.1,2) มฐ.8 ตบข.8.3(8.3.1,2)
8. ด้านการวางแผนจัดระบบดำเนินการ	มฐ.10.1 ตบข.10.1(10.1.2,3) ตบข.10.2(10.2.1,2) ตบข.10.3(10.3.1,2)
9. ด้านการมุ่งเป้าหมาย	มฐ.5 ตบข.5.4(5.4.1) มฐ.8 ตบข.8.2(8.2.1) มฐ.12 ตบข.12.1(12.1.2)

สาระสำคัญ

กิจกรรมบั้วลอยไข่หวานเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงจากการประกอบอาหาร (Cooking) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิบัติจะทำให้เด็กได้ฝึกคิด ฝึกลงมือทำ ฝึกทักษะกระบวนการ และฝึกแก้ปัญหาด้วยตนเอง จะช่วยส่งผลให้เด็กเกิดการพัฒนาทักษะสมองส่วนหน้าเพื่อชีวิตที่สำเร็จ (Executive Functions) ได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านจำเพื่อใช้งานของเด็ก
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการยั้งคิดไตร่ตรองของเด็ก
3. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านการยืดหยุ่นความคิดของเด็ก
4. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านจดจ่อใส่ใจของเด็ก
5. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านควบคุมอารมณ์ของเด็ก
6. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านติดตามประเมินตนเองของเด็ก

7. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะด้านริเริ่มและลงมือทำของเด็ก
8. เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านวางแผนจัดระบบดำเนินการของเด็ก
9. เพื่อส่งเสริมพัฒนาทักษะด้านมุ่งเป้าหมายของเด็ก

สาระการเรียนรู้

1. สาระที่ควรรู้

กิจกรรม บัวลอยไข่หวาน

2. ประสบการณ์สำคัญ

- 2.1 การหยิบจับวัสดุ อุปกรณ์
- 2.2 การประกอบอาหารไทย
- 2.3 การพูดแสดงความคิด ความรู้สึกและความต้องการ
- 2.4 การพูดกับผู้อื่นเกี่ยวกับประสบการณ์หรือเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับตนเอง

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำ : สร้างความสนใจและเร้าความอยากรู้

1. เด็กและครูร่วมกันอ่านคำคล้องจอง ขนมหบัวลอย (จดจ่อใส่ใจ)
2. เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงเนื้อหาในคำคล้องจอง (จำเพื่อใช้งาน/จดจ่อใส่ใจ)
3. ครูแนะนำวัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำกิจกรรมบัวลอยไข่หวาน (จำเพื่อใช้งาน/จดจ่อใส่ใจ)

ขั้นกิจกรรม : ประกอบอาหาร (Cooking)

4. ครูอธิบายขั้นตอนการทำกิจกรรม มีดังนี้ (จำเพื่อใช้งาน/จดจ่อใส่ใจ/วางแผน จัดระบบ ดำเนินการ)

ขั้นตอนที่ 1 ใส่ น้ำกะทิลงในหม้อ เติมน้ำตาลทรายและเกลือป่น คนผสมจนละลายนำขึ้นตั้งไฟพอเดือด ตอกไข่ลงไปจนสุกริบปิดไฟ ตักใส่ถ้วยเตรียมไว้

ขั้นตอนที่ 2 แบ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 นวดผสมแป้งกับน้ำและดอกอัญชัน
- ส่วนที่ 2 นวดแป้งกับน้ำและฟักทองนึ่งสุก
- ส่วนที่ 3 นวดแป้งกับน้ำใบเตย นวดผสมจนเข้ากันเป็นเนื้อเดียว ปั้นเป็นก้อนกลม ๆ แล้ว

นำไปคลุกแป้งข้าวเหนียวบาง ๆ เตรียมไว้

ขั้นตอนที่ 3 ต้มน้ำในหม้อจนเดือด นำบัวลอยลงต้มทีละสีก่อนลอยขึ้นมา จากนั้นตักขึ้นสะเด็ดน้ำ ใส่ลงในถ้วย ตักกะทิที่เตรียมไว้ใส่ลงไป

5. เด็กลงมือทำกิจกรรมตามขั้นตอน โดยแบ่งกลุ่มเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกทำน้ำกะทิ กลุ่มที่ 2 ทำน้ำสีเม็ดบัวลอยแล้วช่วยกันปั่นเม็ดบัวลอยเป็นก้อนกลมๆ โดยครูคอยดูแลและให้ความช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด (จำเพื่อใช้งาน/จดจำใส่ใจ/ควบคุมอารมณ์/วางแผน จัดระบบ ดำเนินการ/ริเริ่มและลงมือทำ/มุ่งเป้าหมาย)
6. เด็กช่วยกันจัดเก็บอุปกรณ์ และทำความสะอาดสถานที่ (ยังคิดไตร่ตรอง/ริเริ่มและลงมือทำ)

ขั้นสรุป : สร้างความรู้และความชื่นชม

7. เด็กและครูร่วมกันพูดคุยเกี่ยวกับกิจกรรม โดยครูใช้คำถามดังนี้ (ติดตามประเมินตนเอง)
 - 7.1 ไหนเด็กๆ ลองบอกคุณครูนะว่ากิจกรรมที่เราทำในวันนี้มีชื่ออะไรเอ่ย (จำเพื่อใช้งาน)
 - 7.2 (สีของเม็ดบัวลอย เช่น สีเหลืองจากฟักทอง) หากไม่มีฟักทองเราสามารถสกัดน้ำสีเหลืองจากผักหรือผลไม้อื่นได้ไหมคะ อย่างไรเอ่ย (จำเพื่อใช้งาน/ยืดหยุ่นความคิด)
 - 7.3 เด็ก ๆ ชอบกิจกรรมที่ทำในวันนี้ไหมคะ อย่างไรเอ่ย (ติดตามประเมินตนเอง)
8. เด็กและครูร่วมกันสรุปขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้ายของการทำกิจกรรมว่าระหว่างทำกิจกรรมเกิดอะไรขึ้นบ้างและเด็ก ๆ รู้สึกอย่างไร (จำเพื่อใช้งาน/จดจำใส่ใจ/ติดตามประเมินตนเอง)

สื่อการเรียนรู้

1. ไข่ไก่
2. กะทิ แป้งข้าวเหนียว
3. เกลือ น้ำตาลทราย/น้ำตาลปีบ
4. สีเม็ดบัวลอย ได้แก่ สีเขียวจากใบเตย สีเหลือง จากฟักทอง และสีฟ้าจากดอกอัญชัน

การวัดและประเมินผล

1. วิธีการ
 - สังเกตการทำกิจกรรมของนักเรียน
2. เครื่องมือ
 - แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม

ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะของผู้บริหาร หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ตรวจ

(นางสาวปรียา สุนทรธิรพงศ์)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบาโจ

กิจกรรมที่ 10

บัวลอยไข่หวาน

วัดจุดลับที่ใจในการทำกิจกรรม

ครูอธิบายวิธีในการทำกิจกรรม

ปั้นใบเตยทำเป็นบัวลอยมีเชิข

ต้มบัวลอยไข่หวานเดือดจนสุก

เด็ก ๆ ช่วยกันปั้นบัวลอย

บัวลอยไข่หวานพร้อมเสิร์ฟ

เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนการจัดประสบการณ์

แบบทดสอบก่อนการทำกิจกรรม

แบบทดสอบหลังการจัดกิจกรรม

แบบบันทึกพฤติกรรมที่สังเกตเห็นของ

ภาพกิจกรรม

โรงเรียนบ้านบาโง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ